

Kontiosuon vetylaitoksen asemakaavamuutoksen hyväksyminen

KRAKLIK 08.04.2025 § 45
170/10.02.03.00/2024

Suunnittelualue on kuulunut *Kontiosuon jätekeskuksen ja ympäristön* asemakaavamuutokseen, josta valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus kumosi asemakaavan valituksenalaisilta osiltaan, joihin myös vetylaitokselle kaavailtu tontti kuului. Muilta osin kaava sai lainvoiman 2023.

Nyt tekeillä olevalla *Kontiosuon vetylaitoksen* kaavamuutoksella tarkennetaan vetylaitokselle tarkoitettua rakennuspaikan asemakaavaa yhteistyössä osallisten ja alueelle pyrkivien yritysten kanssa. Asemakaavamuutoksen laatiminen on käynnistynyt Joensuun kaupungin aloitteesta. Kaavamuutoksen tavoitteena on osaltaan varmistaa vihreän vedyn ja sähköpoltoaineiden tuotantolaitoksen toteutuminen Biotien alueelle.

Suunnittelualueella on voimassa asemakaava vuodelta 2020. Alue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T).

Suunnittelualueen kaavamerkintä muutetaan teollisuusalueesta (T) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Merkinnän muutoksen myötä alueelle on mahdollista rakentaa monipuolisesti teollisuus- ja varastorakennuksia sekä merkittävä ja vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos.

Suunnittelualueelle on mahdollista rakentaa tuotantolaitoksia, jotka voivat hyödyntää omassa tuotannossaan Savon Voima Oy:n hiilidioksidipäästöjä ja käyttää aurinkoenergialla tuotettua sähköä vihreän vedyn valmistukseen. Vetylaitoksen tuottama hukkalämpö voidaan hyödyntää siirtämällä se kaukolämpöverkkoon.

Asemakaavamuutoksen myötä alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset ja kehittämismahdollisuudet paranevat. Asemakaava-alueelle on mahdollista rakentaa vihreän vedyn tuotantolaitos. Hankkeella on positiivisia vaikutuksia Joensuun hiilineutraali -tavoitteiden saavuttamiselle. Kaavan toteutuminen tuo uusia työpaikkoja ja parantaa näin osaltaan Joensuun työllisyystilannetta.

Hanke tukee kaupunkistrategiaa, erityisesti hiilineutraalisuuden ja vihreän siirtymän tavoitteita. Se edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä ja mahdollistaa fossiilisten polttoaineiden korvaamisen uusiutuvilla energianlähteillä. Alueelle ei kohdistu merkittäviä luontoarvoja, eikä hanke heikennä virkistyskäyttöä. Laitoksen vesistövaikutukset ovat vähäisiä. Onnettomuustilanteita on arvioitu ja merkittävät vaikutukset eivät arvion perusteella ylety asuinalueille.

Asemakaavamuutoksen tekemiseksi käytetyt selvitykset ovat:

- Luontovaikutusten arviointi Joensuun Kontiosuolle valmisteltavista kaavoista, Faunatica 2024

Luontovaikutusten arviointi on kirjallinen kooste aiemmin tehdyistä selvityksistä. Luontovaikutusten arvioinnissa kaavamuutosalueelle ei ole osoitettu aiemmin tunnistettuja tai tunnettuja luontoarvoja.

- Kirjoverkkoperhosen esiintymisselvitys Joensuun liksenvaarassa vuonna 2023, Faunatican raportteja 45/2023

Kirjoverkkoperhosen toukkia ei havaittu selvitysalueella. Maitikoita ei ollut selvitysalueella riittävästi, jotta kirjoverkkoperhosella voisi olla pysyvä kanta siellä.

- P2X Solutions Oy:n Joensuun tuotantolaitos Hankealueen luontoselvitys liksenvaara, Joensuu, Sweco Finland Oy 2023

Selvitysalue on muuttunut vuoden 2022 avohakkuun seurauksena ja alueen luonto-arvot ovat vähentyneet merkittävästi. Alueelle jääneen metsäkuvion tila on heikentynyt avohakkuun seurauksena eikä aluetta voida luokitella luonnontilaisen kaltaiseksi. Selvityksessä ei havaittu merkittäviä luontoarvoja.

- Kontiosuon T/kem-alueen turvallisuustarkastelu, Ramboll 2024

Selvityksen luonnoksessa laitoksen onnettomuustilanteiden kannalta merkittävimmiksi, ilman kautta leviäviksi päästöiksi on arvioitu vety, metaani, metanoli ja hiilidioksidi. Vety on esitetty varastoitavaksi paineistettuna kaasuna, metanoli on neste, ja hiilidioksidi sekä metaani on tarkoitus varastoida nesteytettynä kaasuna. Kemikaalien aiheuttamat haitat onnettomuustilanteissa voivat olla: haihtuneen kemikaalin tai palokaasujen vaikutus terveyteen, lämpösäteilyn aiheuttamat materiaalivahingot ja palovammat sekä painevaikutusten aiheuttamat materiaalivahingot ja vammat. Vaikka turvallisuusselvitys on tehty ajatellen vetyvoimalaitosta, alueelle pystyy toteutumaan muukin saman kokoluokan vaaroja aiheuttava laitos. Laitosten vaaroja tutkitaan myös YVA- ja kemikaaliluvituksissa, jotka osaltaan varmistavat laitosten sopivuutta alueelle. Kaavassa ei ole määräyksiä, jotka mahdollistaisivat vain vetyvoiman rakentamisen.

- Sähkön siirtoverkkoselvitys Biotie/Papinkankaan teollisuusalueelle Joensuussa, Rejlers Finland Oy

Sähköverkon kuormituksen kasvaessa toimijoiden välisen sähkön tuotannon tai kulutuksen jouston ja sen koordinaation on toimittava.

Asemakaavamuutos koskee Joensuun kaupungin liksenvaaran (23) kaupunginosan korttelin 6 osaa.

Kyseessä on kaavoitusohjelman työ nro 1802.

Valmistelijat: kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen ja kaavoitusarkkitehti Antti Rissanen

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää

asettaa edellä selostetun Kontiosuon vetylaitoksen asemakaavamuutoksen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville,

pyytää tarvittavat lausunnot

sekä jos asemakaavan muutosta vastaan ei tehdä muistutuksia ja mikäli lausunnoissa ei ole huomautettavaa, esittää kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Kontiosuon vetylaitoksen asemakaavamuutoksen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.